

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

Text de Ramon Simó, director de *Purga*

Purga és una gran història. Una història de violència i una història d'amor impossible. Una obra de ficció que prova d'explicar-nos com podem, si és que podem, sobreviure a situacions que ens porten als límits de la humanitat mateixa. Sofi Oksanen ens ofereix l'oportunitat de recórrer la vida de la protagonista des de 1947 fins a 1992, des de l'ocupació soviètica d'Estònia, el seu país, fins a la democratització i la declaració d'independència. Una part important de la història d'Europa concentrada en un territori rural, una part important de la violència pròpia de l'Europa del segle XX, física, social, econòmica i ideològica, concentrada en una dona, Aliide Truu, que haurà de maldar per sobreviure i per superar una experiència que condensa el trencament familiar, la tortura patida, la delació forçada, la submissió i fins i tot l'assassinat com a única manera de protegir-se. I l'amor, un amor impossible, un amor que es voldria pur, un amor net que la condueixi a la salvació.

Entre 1947 i 1953 es van produir els esdeveniments que van marcar el cos i l'ànima de l'Aliide Truu. Uns fets que s'encadenen amb una lògica inexorable i que troben el seu origen en la tortura i les seves conseqüències socials i morals. Tot, per acabar destruint l'individu, per acabar aconseguint que els individus perdin la qualitat de persones, de ser considerats persones. Aliide volia oblidar aquells temps, volia oblidar tot el que va fer i tot el que va patir. Però la memòria és persistent, sobretot si la vida ens ha tatuat la pell i l'esperit. El 1992 Aliide rebrà una visita inesperada: la Zara, una noia jove, russa, una víctima del tràfic de persones instal·lat a l'antiga Unió Soviètica, arriba a casa seva per tornar a obrir o qui sap, potser per tancar definitivament la ferida del record. Zara, una altra manera de perdre la qualitat de persona. Una altra forma de violència exercida contra les dones. Des de la seva arribada, passat i present es faran visibles i la memòria d'Aliide anirà colonitzant el present i condicionant el futur.

Purga és una història apassionada, on la por, la violència i les seves conseqüències juguen un paper important. On l'amor no és un bàlsam, només. De vegades, les poques vegades que expliquem històries tan profundament humanes com aquesta, tan íntimes i alhora tan lligades a la gran història del món, ens preguntem si, en representar-les, no ens fem còmplices de la violència que transmeten. Com representar la violència sense fer-se'n còmplice? Com respectar el dolor i la passió de les persones que han viscut experiències com aquestes sense tenir la sensació que només les utilitzem per crear un «bon» espectacle? Com utilitzar la ficció per explicar la pèrdua de la humanitat i la lluita per recuperar-la, i tot el mal que hem de fer i no podem evitar de fer si volem sobreviure? Potser defugint el melodrama, en la mesura del possible; potser encaminant-nos més cap a la tragèdia, sempre que podem; potser prenent una determinada distància poètica en la coexistència del passat i el present; potser fent espectacle de la violència només quan és realment imprescindible i potser provant de fer un ús particular del temps que ens ajudi a crear l'espai necessari perquè la persona, aquella persona que amb tanta facilitat hem après a negar, aparegui.